

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 08
Rotel 0801

DOM
2024-06-20
Stockholm

Mål nr
B 5224-24

Sid 1 (2)

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Norrtälje tingsrätts dom den 26 mars 2024 i mål nr B 1172-21, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 1)

Klagande (Åklagare)

Kammaråklagare Henrik Stiernblad
Åklagarmyndigheten
Norrrorts åklagarkammare i Stockholm

Motpart (Tilltalad)

Lars PETER Karlsson, 19900212-4015
Frihetsberövande: Intagen i kriminalvårdsanstalt

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Hanna Lindblom
Advokatfirman Althin HB

SAKEN

Våldtäkt

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten fastställer tingsrättens dom.
2. Tingsrättens beslut om sekretess ska fortsätta att gälla.
3. Hanna Lindblom får ersättning av staten med 13 396 kr. Av beloppet avser 10 717 kr arbete och 2 679 kr mervärdesskatt. Kostnaden ska stanna på staten.

Dok.Id 2081635

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 670 90

E-post: svea.avd8@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Åklagaren har yrkat att hovrätten i påföljdsdelen ska döma Peter Karlsson till ett längre fängelsestraff.

Peter Karlsson har motsatt sig att tingsrättens dom ändras.

Hovrätten har avgjort målet utan huvudförhandling.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

I enlighet med tingsrätten dom i inte överklagad del ska Peter Karlsson dömas för våldtäkt i två fall och för misshandel.

Förhöret med Peter Karlsson har spelats upp med ljud- och bildfil.

Hovrätten gör ingen annan bedömning än den som tingsrätten har gjort i fråga om rubricering och påföljd. Tingsrättens dom ska därför stå fast.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2024-07-18

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Mikael Swahn och Johan Klefbäck, referent, samt tf. hovrättsassessorn Emma Johnsson.

PARTER OCH DOMSLUT

Peter Karlsson

Parter

Tilltalad

Lars PETER Karlsson, 19900212-4015
fn anstalten Kristianstad

Offentlig försvarare
Advokat Hanna Lindblom
Advokatfirman Althin HB
Skeppsbron 28, 3 tr, 111 30 Stockholm

Åklagare

Kammaråklagare Henrik Stiernblad
Åklagarmyndigheten
Norrorts åklagarkammare i Stockholm
Box 950, 191 29 Sollentuna

Målsägande

Sekretess A

Målsägandebiträde
Advokat Rebecca Lagh
Advokatbyrå Rebecca Lagh AB
Skånegatan 63, 116 37 Stockholm

Domslut

Brott som Peter Karlsson döms för

Misshandel, 2020-06-01 – 2020-08-31, Norrtälje kommun, 3 kap 5 §
brottsbalken

Våldtäkt, 2020-05-01 – 2020-05-31, Norrtälje kommun, 6 kap 1 § 1 st 1 men
och 3 men 1 p brottsbalken i sin lydelse före 1 augusti 2022

Våldtäkt, 2020-06-01 – 2020-08-31, Norrtälje kommun, 6 kap 1 § 1 st 1 men
och 3 men 1 p brottsbalken i sin lydelse före 1 augusti 2022

Påföljd

Fängelse 10 månader

Detta är en avskrift av en elektronisk originalhandling.

Postadress
Box 5
761 21 Norrtälje

Besöksadress
Astrid Lindgrens gata 7
Norrtälje

Expeditionstid
måndag–fredag
08:30–16:00

Telefon
0176-768 00

E-post
norrtalje.tingsratt@dom.se
Webb
www.norrtaljetingsratt.domstol.se

Rapporterade lagrum

Ny påföljd har bestämts för den nyupptäckta brottsligheten. Hänsyn har tagits till tidigare påföljd (34 kap 1 § 1 st och 34 kap 2 § brottsbalken).

Häktning m.m.

Åklagarens begäran om s.k. villkorad häktning avslås.

Skadestånd

Peter Karlsson ska betala skadestånd till Sekretess A med 685 984 kr. Beloppet avser 265 000 kr i kränkningsersättning, 51 600 kr i ersättning för sveda och värk och 369 384 kr i ersättning för förlorad arbetsinkomst. På 125 000 kr ska ränta betalas enligt 6 § räntelagen från den 31 maj 2020 till dess betalning sker. På 191 600 kr ska ränta betalas enligt 6 § räntelagen från den 31 augusti 2020 till dess betalning sker. På 369 384 kr ska ränta betalas enligt 6 § räntelagen från den 31 oktober 2023 till dess betalning sker.

Sekretess

Sekretessbestämmelsen i 35 kap 12 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta att vara tillämplig på uppgifter som har lagts fram vid förhandling inom stängda dörrar och som kan röja målsäganden Sekretess A:s identitet. Det innefattar även uppgifter i handlingar som förebringats vid tingsrätten samt ljud- och bildupptagningar. Vidare ska sekretess gälla för Sekretess A:s identitetsuppgifter i sekretessversionen av denna dom.

Brottsofferfond

Peter Karlsson ska betala en avgift till brottsofferfonden på 800 kr.

Ersättning och återbetalning

Hanna Lindblom ska få ersättning av staten med 160 953 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 85 736 kr arbete
- 36 400 kr tidsspillan
- 6 626 kr utlägg
- 32 191 kr mervärdesskatt

Rebecca Lagh ska få ersättning av staten med 122 305 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 78 693 kr arbete
- 16 800 kr tidsspillan
- 2 351 kr utlägg
- 24 461 kr mervärdesskatt

Staten ska stå för kostnaderna.

YRKANDEN

Åtalspunkt 1

Åklagaren har begärt att Peter Karlsson ska dömas för våldtäkt enligt 6 kap 1 § 1 st 1 men och 3 men 1 p brottsbalken i sin lydelse före 1 augusti 2022.

Åklagaren har angett följande gärningsbeskrivning.

1.1 VÅLDTÄKT (5000-K831812-21)

Peter Karlsson har genomfört ett vaginalt samlag med NN 1 trots att hon inte deltog frivilligt. Det hände någon gång mellan den 1 maj 2020 och den 31 maj 2020 på Orrängsvägen 9, Rimbo, Norrtälje kommun.

NN 1 deltog i samlaget mot sin vilja, dels på grund av en social norm som gjorde det svårt för henne att värja sin sexuella integritet och dels som en följd av att Peter Karlsson lagt sig på henne, pressat sin kropp mot hennes och med sin armar/händer hållit henne kvar.

Det är försvårande att gärningen begåtts inom en religiös grupp, som både Peter Karlsson och NN 1 tillhörde, med sociala normer och regler som bland annat föreskriver att i det sexuella samlivet är mannen den aktiva och kvinnan passiv, och att kvinnans roll är att vara sexuellt tillgänglig för mannen. Peter Karlsson har använt religiösa argument för att förmå NN 1 att ha sex med honom mot sin vilja.

Peter Karlsson begick gärningen med uppsåt.

Åtalspunkt 2

Åklagaren har begärt att Peter Karlsson ska dömas för misshandel enligt 3 kap 5 § brottsbalken.

Åklagaren har angett följande gärningsbeskrivning.

2.1 MISSHANDEL (5000-K831812-21)

Peter Karlsson har vridit om NN 1:s ena arm, knuffat ner henne på marken och tryckt med sin arm mot hennes hals. Det hände någon gång mellan den 1 juni 2020 och den 31 augusti 2020 på Orrängsvägen 9, Rimbo, Norrtälje kommun. NN 1 orsakades smärta och andnöd.

Peter Karlsson begick gärningen med uppsåt.

Åtalspunkt 3

Åklagaren har begärt att Peter Karlsson ska dömas för våldtäkt enligt 6 kap 1 § 1 st 1 men och 3 men 1 p brottsbalken i sin lydelse före 1 augusti 2022.

Åklagaren har angett följande gärningsbeskrivning.

3.1 VÅLDTÄKT (5000-K831812-21)

Peter Karlsson har genomfört ett vaginalt samlag med NN 1 som inte deltog frivilligt. Det hände någon gång mellan den 1 juni 2020 och den 31 augusti 2020 på Orrängsvägen 9, Rimbo, Norrtälje kommun.

NN 1 deltog i samlaget mot sin vilja, dels på grund av en social norm som gjorde det svårt för henne att värja sin sexuella integritet och dels som en följd av att Peter Karlsson lagt sig på henne och med sin armar/händer hållit henne kvar.

Det är försvårande att gärningen begåtts inom en religiös grupp, som både Peter Karlsson och NN 1 tillhörde, med sociala normer och regler som bland annat föreskriver att i det sexuella samlivet är mannen den aktiva och kvinnan passiv, och att kvinnans roll är att vara sexuellt tillgänglig för mannen. Peter Karlsson har använt religiösa argument för att förmå NN 1 att ha sex med honom mot sin vilja.

Peter Karlsson begick gärningen med uppsåt.

Häktning m.m.

Åklagaren har begärt att Peter Karlsson ska häktas tills fängelsestraffet får verkställas, om Peter Karlsson frigges från det fängelsestraff han nu verkställer.

Skadestånd

Sekreteress A har begärt att Peter Karlsson ska betala skadestånd med 685 984 kr.

Beloppet avser 265 000 kr i kränkningersättning, 51 600 kr i ersättning för sveda och värk och 369 384 kr i ersättning för förlorad arbetsinkomst. På ett belopp om 125 000 kr avseende kränkningersättning yrkas ränta enligt 6 § räntelagen från den 31 maj 2020. På ett belopp om 191 600 kr avseende kränkningersättning och ersättning för sveda och värk yrkas ränta enligt 6 § räntelagen från den 31 augusti 2020. På ett belopp om 369 384 kr avseende ersättning för förlorad arbetsinkomst yrkas ränta enligt 6 § räntelagen från den

31 oktober 2023.

Inställning m.m.

Målsäganden har biträtt åtalet.

Peter Karlsson har förnekat åtalspunkt 1 (våldtäkt) men erkänt gärningen under åtalspunkt 3 (våldtäkt). Han har såvitt avser båda dessa gärningar både bestritt de försvårande omständigheter som åklagaren gjort gällande i tredje stycket i gärningsbeskrivningarna liksom påståendet i gärningsbeskrivningarnas första stycken om förekomsten av en social norm som gjorde det svårt för målsäganden att värja sin sexuella integritet.

Peter Karlsson har erkänt åtalspunkt 2 (misshandel) i form av att han dragit i målsägandens arm och kan ha kommit åt hennes hals men i övrigt förnekat gärningen.

Peter Karlsson har oavsett utgången i skuldfrågorna medgett målsägandens skadeståndsanspråk i alla delar jämte därpå yrkad ränta.

Utredningen

Peter Karlsson har vid huvudförhandlingen genomgående uppgett att han inte vill yttra sig. Han har således inte själv lämnat några uppgifter vid denna. Hans inställning i olika delar har i stället i enlighet med Peter Karlssons önskemål redovisats av hans offentliga försvarare.

På åklagarens begäran har hållits förhör med målsäganden samt vittnesförhör med Hanna Thorn, Bernita Karlsson och Mikael Millares. Vidare har Fredrik Gregorius, som är docent i religionsvetenskap, på åklagarens begäran hörts som sakkunnigt vittne.

Åklagaren har som skriftlig bevisning åberopat ett e-postmeddelande till styrkande av att Peter Karlsson använt religiösa argument för att målsäganden ska underkasta sig honom sexuellt, utdrag ur en bok av författarna Tim LaHaye och Beverly LaHaye med understrykningar, som åklagaren menat har gjorts av

Peter Karlsson, till styrkande av att Peter Karlsson tagit del av ett synsätt som innebär att målsäganden hade en skyldighet att underkasta sig honom sexuellt. Vidare har åklagaren åberopat ett skriftligt sakkunnigutlåtande av Fredrik Gregorius till styrkande av att gärningarna begåtts inom en religiös grupp med föreställningar att kvinnan i ett äktenskap ska underkasta sig mannen sexuellt och att målsäganden haft svårt att värja sin sexuella integritet.

Målsäganden har åberopat samma bevisning som åklagaren.

Genom utredningen i målet har inledningsvis följande framkommit. Peter Karlsson och målsäganden har tidigare levt tillsammans i en långvarig och nära relation. De lärde känna varandra redan som unga och blev tidigt ett par. Enligt målsäganden hade de först en av- och på relation och gjorde slut flera gånger men efter ett antal år stabiliserades och etablerades deras relation. Målsäganden och Peter Karlsson är båda födda i familjer som tillhör samma religiösa församling. Deras familjer har av målsäganden beskrivits som konservativa i den meningen att båda familjerna tillhör en konservativ del av den församling som familjerna tillhör. Vissa av familjemedlemmarna har av målsäganden beskrivits som mycket konservativa. Denna beskrivning har stöd i övrig utredning.

Målsäganden har bl.a. redogjort för att en konservativ grupp inom den aktuella församlingen anser att kvinnan är underordnad mannen och att kvinnans kropp tillhör mannen. Systemet är enligt henne patriarkaliskt och en kvinna bestämmer utifrån detta inte över sin kropp utan har en plikt att ge mannen sex. En kvinna ska också lyda och ge mannen ovillkorlig respekt. Inom särskilt den konservativa gruppen läggs även stor vikt vid att familjen håller ihop.

Målsäganden tillhör alltså den aktuella församlingen. Hon har skyddade personuppgifter och bor sedan en okänd tid tillbaka på okänd ort. Huruvida Peter Karlsson fortfarande tillhör församlingen/den religiösa gruppen har inte framkommit.

Peter Karlsson dömdes den 9 juni 2021 av Attunda tingsrätt för ett flertal sexualbrott mot för honom okända kvinnor. Brotten hade begåtts under somrarna 2018 (ett grovt sexuellt övergrepp och sex fall av sexuellt ofredande), 2019 (ett fall av sexuellt ofredande) och 2020 (en åtalad grov våldtäkt som tingsrätten bedömde vara av den s.k. normalgraden). Attunda tingsrätt bestämde påföljden till fängelse fyra år och sex månader. Domen överklagades till Svea hovrätt som ändrade tingsrättens dom på så sätt att våldtäkten bedömdes som grovt brott och påföljden skärptes till fängelse fem år och fyra månader.

Efter händelsen sommaren 2020 berättade Peter Karlsson för målsäganden vad han hade gjort. Målsäganden kontaktade i sin tur polisen i januari 2021. Efter att Peter Karlsson därefter berättat för polis om ytterligare händelser kunde åtal väckas för den i det tidigare målet aktuella brottsligheten. Peter Karlsson greps och frihetsberövades i det tidigare målet den 23 januari 2021. Han verkställer sedan den 10 augusti 2021 det utdömda fängelsestraffet. Villkorlig frigivning är beräknad till den 10 augusti i år.

Detta mål inleddes genom att målsägandebiträde förordnades för målsäganden den 23 juli 2021 efter att en ansökan om detta dagen före inkommit. Åtal väcktes två år och tre månader senare, den 23 oktober 2023, för två fall av våldtäkt, den första begången under maj 2020 (åtalspunkt 1), den andra (åtalspunkt 3) liksom ett fall av misshandel (åtalspunkt 2) under perioden juni–augusti 2020. De åtalade gärningarna har således ägt rum i tiden före de gärningar som Peter Karlsson tidigare dömts för.

Parternas sakframställningar

Åklagaren har sakframställningsvis anført att tyngdpunkten i målet handlar om frågorna om frivillighet och samtycke och att den centrala frågan i målet handlar om sociala normer; ”hur vi ska bete oss mot varandra”. Åklagaren har menat att en utgångspunkt vid prövningen av våldtäktsåtal är att

målsäganden och Peter Karlsson tillhört en konservativ falang i sin församling med ett synsätt som innefattar att kvinnan är underordnad mannen och som sådan skyldig att ha sex med mannen när han vill och att detta synsätt är en social norm som varit helt styrande i målsägandens och Peter Karlssons relation, vilket gjort det svårt för målsäganden att värja sin sexuella integritet. Åklagaren har vidare gjort gällande att Peter Karlsson använt sig av religiösa argument för att övertyga målsäganden om att hon är skyldig att underkasta sig honom i allmänhet och i synnerhet sexuellt.

Åklagaren har för sin del varit tydlig med att han inte gör gällande att målsäganden varit föremål för en ”normaliseringsprocess”.

Målsägandebiträdet har sakframställningsvis tillagt att målsäganden anser att hon kommit att bli normaliserad och att det – även om åtalet inte är utformat på det viset – är av betydelse för en förståelse för de åtalade gärningarna och de religiösa aspekterna.

Försvaret har sakframställningsvis utvecklat Peter Karlssons inställning enligt följande. Den erkända våldtäktsgärningen (åtalpunkt 3) har varken innefattat eller haft sin grund i någon religiös omständighet eller social norm kopplad till religion. Det har varit fråga om ett vaginalt samlag innefattande penetration som inleddes frivilligt, dvs. med målsägandens samtycke, men som hon under samlagets gång återkallade, vilket Peter Karlsson ignorerade genom att fortsätta samlaget och då använda sin kroppstyngd. Han underkastar sig utifrån detta ansvar för våldtäkt. Peter Karlsson bestrider dock att han använt religiösa argument för att förmå målsäganden att ha sex med honom liksom att våldtäkten begåtts inom en religiös grupp.

Den förnekade våldtäktsgärningen (åtalpunkt 1) förnekas eftersom hela samlaget var frivilligt. Peter Karlsson minns händelsen mycket väl. Målsäganden hade genomgått en bröstoperation och samlaget ägde rum i anslutning till denna eller ett par veckor därefter. Målsäganden och Peter

Karlsson hade dessförinnan diskuterat om de skulle ha samlag och kom i samförstånd fram till att de skulle ha det. Hela samlaget var alltså frivilligt.

Misshandelsgärningen (åtalspunkt 2) erkänns på sätt att Peter Karlsson dragit i målsägandens arm så att dem båda föll till marken och att han då kan ha kommit åt hennes hals. Peter Karlsson har varken knuffat målsäganden till marken eller avsiktligt tryckt sin hand mot hennes hals. Händelsen inleddes när målsäganden satt i en bil.

Peter Karlsson vill, liksom i det tidigare målet vars straff han nu avtjänar, ta ansvar för sina handlingar. Inget av det sexuella han gjort, varken då eller tidigare, har innefattat någon religiös aspekt. Peter Karlsson var vid denna tid djupt deprimerad och dövade sin ångest med sex. Han behandlades för sin depression i öppenvården. Försvaret har även lyft fram att det i det rättspsykiatriska utlåtande som inhämtades i det tidigare målet bl.a. uttalades att ”drivkrafterna bakom det inträffade framstår som knutna till en strävan att uppnå sexuell njutning och, möjligen, i någon mån lindra psykiskt illabefinnande”.

Målsäganden har vid huvudförhandlingen bl.a. berättat om följande. Peter hade ett högt anseende i den religiösa grupp de tillhörde men ingen ledande formell roll. Våld har varit en del av hennes uppväxt och med Peter fortsatte normaliseringen. I relationen med Peter har hon ställt upp på sex och hon lät honom ta på sig även om hon inte ville. Hon försökte initialt i relationen att kommunicera att hon inte ville bli rörd men det var få gånger hon kunde övertyga Peter om det och till slut gav hon upp sina försök att säga ifrån. Om de inte hade haft sex på 2-3 dagar blev Peter sur. Om hon inte ville ha sex kunde han tända lampan eller dra bort hennes täcke. Om hon gick till ett annat rum kunde han följa efter henne dit. Fick Peter inte ha sex med henne kunde han låsa in sig och spela dataspel. Hon kände skuld om hon inte hade sex med Peter och att det då var hennes ansvar om han var otrogen eller onanerade, det

sistnämnda ses som en synd inom gruppen. Hon pressade sig och gick med på saker även om hon kände sig kränkt. Hon har också trott att det var en synd att säga nej till sex utifrån böcker hon läst, bl.a. den bok som det åberopats utdrag från, som hon tror att Peter ville att hon skulle läsa. Hon har också hört bibeltexter sedan hon var liten. Utifrån det hon läst och fått höra har hon kommit att tro på att en kvinna måste ställa upp på sex och ”bara ligga där som en död fisk”, en kompromiss hon trodde hon behövde göra i en relation. Hon stängde av sin kropp från det hon kände.

Under relationen utsatte Peter henne för psykiskt och emotionellt våld. Om hon gjorde motstånd mot Peters vilja kunde han också bli våldsam. Han kunde säga att hon var dum i huvudet trots att hon är högtbildad. Han låste henne ute två gånger, en gång när det var snö ute och hon bara hade lite kläder på sig. Sedan fick hon säga förlåt. En annan gång satte han fingrarna i hennes mungipor och drog så att mungiporna sprack. Det var alltid Peter som hade rätt. Det var inte så att Peter varje gång läste upp bibeltexter för henne när han ville ha sex men hon trodde att det var hennes plikt att ha sex med Peter när han ville det. När de diskuterade olika saker kunde han dock läsa upp bibeltexter. Hon minns dock varken några sådana specifika händelser eller argument, de hade löpande diskussioner i sin relation. Om hon stod upp för sig hotade Peter ofta med att han skulle ta livet av sig.

Hon började efter sina genomgångna eftergymnasiala studier arbeta utanför hemmet under år 2019. Under våren och sommaren 2020 var Peter deprimerad och hade antidepressiv medicin förskrivnen. Han var också sjukskriven från sitt arbete i perioder. Hon levde med och blev styrd av Peters upprepade självmordshot.

E-postmeddelandet från den 27 juni 2020 föregicks av en diskussion men hon minns inte mer än så om det.

Hon har varit Peters ”sexslav” och ”hushållsslav” och fick dra det tunga lasset i hemmet och göra sådant som Peter inte ville göra. När hon en gång sa till Peter att hon inte ville vara hans sexslav skulle Peter ta livet av sig.

Hon har först senare berättat om vad hon utsatts för av Peter för flera personer. För deras familjer och bekanta har det sett ut som att hon och Peter hade en bra relation, de höll masken utåt.

Hon har av plikt ställt upp på sex med Peter mer än 2 000 gånger. De två åtalade tillfällena är sexuella händelser som innehållit något utöver detta eftersom hon inte bara underordnat sig utan också sagt nej till Peter.

Peter har under deras tid tillsammans använt sig av religiös press för att få henne att gå med på olika saker. Hon har på motsvarande sätt känt en press att följa diktat från olika litterära, religiösa auktoriteter. Det är inte helt lätt för henne, liksom komplext, att sortera ut vad som är vad i fråga om den religiösa press hon upplevt, om pressen härrör från hennes familjemedlemmar, relationen med Peter, församlingen eller den konservativa gruppen inom denna. En av hennes familjemedlemmar är ultrakonservativ och har vissa åsikter som inte delas av många andra i hennes omgivning. Peter vill inte se sig som den personen men har i praktiken agerat på ett liknande sätt som denne. Hon har fortfarande inte helt tagit sig ur sin normaliseringsprocess.

Om de **specifika händelserna** har målsäganden närmare berättat följande.

Åtalspunkt 1 (våldtäkt någon gång under maj 2020)

Peter hade tagit initiativ till att hon skulle genomgå en bröstförstorings-operation som sedan skedde den 30 april 2020. Efter operationen hade hon väldigt ont och var sängliggande i flera dagar. Operationen var ingripande och implantaten i bröstet placerades på ett sådant sätt att bröstet var extra känsliga. Bröstet var svullna och ömma. När Peter ville ha sex – mindre än en vecka efter operationen – ville hon inte det men sa till slut okej till sex. De befann sig

i sovrummet. Hon minns inte hur Peter argumenterade för att de skulle ha sex. Peter lade sig på henne och de hade vaginalt samlag. När Peter pressade sig mot hennes nyopererade bröst kände hon en stor smärta och blev rädd för att hennes bröstimplantat skulle flytta sig eller att stygnen skulle spricka. Hon kommunicerade tydligt att hon inte ville fortsätta samlaget och Peter var i det skedet fullt medveten om detta, men fortsatte penetrera henne. Hon berättade senare för sin väninna Hanna om övergreppet och om annat våld. Peter befann sig då i Thailand. Efter att Peter häktats berättade hon också om det som hänt för flera andra personer, bl.a. för sitt tjejgäng och Bernita, som blev chockade.

Åtalspunkt 2 (misshandel någon gång under juni–augusti 2020)

Det var sommaren samma år som bröstoperationen och hennes bröst hade läkt, hon tror det var i juni. Hon och Peter befann sig utomhus, mellan deras bostad och carporten. Hon var lätt klädd i ett ärmlöst linne. Hon och Peter hade hamnat i en konflikt men hon minns inte om vad eller varför. Hon har ingen tydlig bild av vad som hände men minns att Peter vred väldigt hårt om hennes arm. Av det fick hon ont i flera dagar. Peter puttade henne också bakåt så att hon föll ner på gruset som fanns mellan carporten och gräsmattan. Han tryckte därefter med sin underarm mot hennes hals så att hon inte fick luft i ca tio sekunder. Peter använde återigen våld för att få tillbaka kontrollen och hon gav med sig. Hon blev chockad av att Peter hade gått så långt och han visade inget medlidande.

Åtalspunkt 3 (våldtäkt någon gång under juni–augusti 2020)

Hon minns inte närmare vad som hände. Hon hade återigen gått med på sex trots att hon inte ville eftersom hon trodde att det var hennes plikt. Även denna händelse ägde rum i sovrummet. Hon har inget speciellt minne av hur Peter förmådde henne att ha sex. Hon kände under samlaget att det var kränkande så hon sa nej till Peter men han fortsatte penetrera henne, både snabbt och hårt. Hon minns väldigt tydligt att hon låg på rygg med Peter över sig och att han

hade sina armar på var sida om henne och att hans armar var spända så att hon blev som instängd i en bur och inte kunde komma loss. Hon fick sedan upp fötterna och kom undan på något sätt. Det var inte okej för Peter att avbryta ett samlag. Hon blev arg och gick i väg och ringde till polis men avslutade samtalet när hon kopplades fram. Peter kom till henne och hon sa till honom: ”Om du våldtar mig igen ringer jag polis”. Peter svarade då att han skulle ta sitt liv om hon gjorde det liksom om hon berättade för hans släkt om händelsen.

Peter Karlsson har vid huvudförhandlingen – enligt vad som närmare redovisats ovan – genom sin försvarare både vidgått att han minns de åtalade händelserna och att de ägt rum på det sätt som försvaret redogjort för. Han har valt att tiga och inte svara på några frågor.

Åklagaren har därefter föredragit följande av det Peter Karlsson uppgett i ett polisförhör, som är relaterat och godkänt, under förundersökningen.

Åtalspunkt 1 (våldtäkt någon gång under maj 2020)

”Peter minns händelsen. Peter minns att de hade samlag efter målsägandens bröstoperation. Peter minns att målsäganden sade att bröststen var ömma. De diskuterade om att de skulle ha samlag och att de skulle vara försiktiga. De var överens om att genomföra samlag. Samlaget genomfördes med ömsesidigt samtycke.”

Åtalspunkt 3 (våldtäkt någon gång under juni–augusti 2020)

”Peter erkänner brott. Peter minns händelsen. Peter och målsägandens talade om att ha samlag och var överens om att de skulle ha det. Under samlagets gång gjorde målsäganden det klart för Peter att hon ville avbryta samlaget. Målsäganden var mycket tydlig med detta. Målsäganden låg under Peter och de hade vaginalt samlag. Peter förstod att målsäganden ville avbryta samlaget men höll fast henne och fortsatte att ha samlag med henne. Målsäganden gjorde motstånd och knuffade till slut bort Peter. Då avbröts samlaget.”

Bernita Karlsson har uppgett i huvudsak följande. Målsäganden har för henne berättat om vissa händelser och sagt olika saker, bl.a. ”att det bara är att ligga där som en död fisk”. En annan vän uttryckte då att det som sades lät som våldtäkt och hon kände sig obekväm. Målsäganden berättade också att Peter en

gång tagit tag i och slängt ner henne i gruset och tryckt henne mot gruset så att hon fick sår på ryggen och att han en annan gång slängt ut henne från huset och att målsäganden, som bara hade underkläder på sig, fick sätta sig i bilen för att hon frös. Målsäganden berättade också att Peter en gång dragit i hennes mungipor och hon tror att hon sett sår i målsägandens mungipor. Målsäganden har också sagt att hon inte alltid varit snäll mot Peter och sparkat tillbaka.

Om åtalpunkt 1 har målsäganden för henne berättat att Peter ville att målsäganden skulle göra en bröstförstoring och hade bokat tid för det. Någon gång efter det hade de haft sex, under sommaren 2020. Målsäganden var då fortfarande öm och ville inte ha sex eftersom hon fortfarande hade ont. Peter hade tryckt sig mot målsägandens bröst. Hon vet inte om målsäganden hade visat för Peter att hon inte ville ha sex men tror att målsäganden nog hade sagt till Peter att hon inte ville det eftersom det gjorde ont. Målsäganden berättade om händelsen efter att Peter Karlsson "försvann". Hon minns inte att hon i polisförhör berättat att målsäganden sagt "att det gjorde väldigt ont och att hon protesterade och grät men att Peter trots detta genomförde samlaget mot målsägandens vilja." men står det att hon sagt så, så stämmer det. Hon har försökt förtränga det som hänt. Det hände ca ett halvår innan Peter plötsligt "försvann".

Mikael Millares har uppgett i huvudsak följande. Han uppfattade att målsäganden var en stark individ som gjorde som hon ville och att Peter inte "styrde och ställde" i relationen. Målsäganden var mer framåt socialt medan Peter var mer tillbakadragen men det berodde troligtvis på att Peter inte mådde bra. Peters mående förhindrade målsäganden att vara mer social. Målsäganden tog ett stort ansvar för hushållet. Målsäganden har berättat för honom om flera händelser mellan henne och Peter, bl.a. om att Peter ska ha dragit målsäganden i munnen, att han låst ute henne och att han tagit ett stryptag med sin arm. Den sistnämnda händelsen minns han inte i vilken situation den ska ha utspelat sig i. Han vet dock att händelser generellt inträffat i deras relation med anledning av

att Peter Karlsson och målsäganden haft olika uppfattningar om saker som därefter eskalerat till våld. Flera händelser har varit kopplade till sex, bl.a. att Peter tagit målsägandens bilnyckel när hon skulle åka i väg och hon inte fick tillbaka den om hon inte hade sex med honom.

Hanna Thorn har uppgett i huvudsak följande. Hon och målsäganden, som varit vänner sedan uppväxten och umgåtts, även i ett gemensamt tjejgäng, bröt kontakten efter att målsäganden gjort grova och felaktiga påståenden om hennes familj. Hon och målsäganden har inte haft någon kontakt sedan september 2021. Utåt sett hade målsäganden och Peter en perfekt relation men senare berättade målsäganden för henne att Peter mårde dåligt och var deprimerad, vilket förklarade att han var tyst och tillbakadragen. Hon hade ingen bra relation till Peter, det var målsäganden som var hennes vän. Hon har inte sett att våld eller kränkningar förekommit. Målsäganden skötte mycket av hushållet medan Peter spelade dataspel. Peter hade en kalender i vilken han antecknade hur han dag för dag uppfattade målsäganden i sin relation med honom (bra/dålig), detta för att motivera henne att bli bättre i relationen. Hon vet att målsäganden berättat att Peter ville ha sex varje dag men inte om målsäganden också ville det eller om hon gick med på det.

Målsäganden har berättat för henne att hon var rädd för att Peter var otrogen under Thailandsresan. Målsäganden berättade också att Peter dragit i hennes mungipor så att de började blöda. Hon vet att målsäganden gjort en bröstoperation och att sårn inte hade läkt men att Peter trots det tryckt sig mot målsäganden och velat ha sex. Målsäganden hade sagt nej och bett honom sluta för att hon fortfarande hade ont men då hade Peter tryckt hårdare. Hon minns inte hur målsäganden hade sagt nej. Hon vet inte om målsäganden berättat om händelsen för henne före eller efter det att han häktades. Alla omkring målsäganden och Peter var då chockade över det som hänt varför hon hade mycket kontakt med målsäganden och stöttade henne. Hon vet att målsäganden sa att sårn inte var läkta och som hon förstod det hade händelsen inträffat ett

par veckor efter bröstoperationen. Målsäganden berättade för henne om händelsen 2021, men hon vet inte en mer precis tid mer än att hon gjorde det innan september 2021.

Fredrik Gregorius har i sitt vittnesförhör vid huvudförhandlingen svarat på frågor i allt väsentligt i enlighet med vad som framgår av hans sakkunnig-utlåtande. Om det närmare innehållet i e-postmeddelandet har han bl.a. uppgett att det för honom är väldigt tydligt att citaten i detta är selektiva och tagna ur sina respektive sammanhang. Enligt hans tolkning har avsändaren tolkat det som att citaten från de religiösa texterna refererar till det sexuella liksom att citaten använts för att påvisa sexuell tillgänglighet, att kvinnans roll är att vara undergiven och att få mottagaren att gå med på vissa sexuella aktiviteter genom att det är kvinnans fel om mannen inte blir tillfredsställd.

Understrykningarna i boken har Fredrik Gregorius kommenterat med att dessa också utgör selektiv läsning där det centrala är mannens sexualitet.

Fredrik Gregorius har ansett att det genom de förhörsuppgifter han haft tillgång till framkommit att det finns både konservativa och liberala öppna falanger i den aktuella församlingen och att de också framkommit att både Peter Karlsson och målsäganden har en konservativ bakgrund. Han har också varit tydlig med att det i den religiösa grupp församlingen ingår i inte finns någon sanktion om en kvinna vägrar mannen sex, däremot en press på kvinnan att inte göra det. Han har inte kunnat uttala sig om vad Peter Karlsson regelmässigt haft för uppfattning i denna fråga.

Skuld

Rättsliga utgångspunkter

Den som, med en person som inte deltar frivilligt, genomför ett samlag eller en annan sexuell handling som med hänsyn till kränkningens allvar är jämförlig med samlag, ska enligt 6 kap. 1 § första stycket brottsbalken, i den

lydelse som var gällande vid tiden för de nu aktuella gärningarna, dömas för våldtäkt till fängelse i lägst två och högst sex år. Vid bedömningen av om ett deltagande är frivilligt eller inte ska det särskilt beaktas om frivillighet har kommit till uttryck genom ord eller handling eller på annat sätt.

En person kan aldrig anses delta frivilligt om deltagandet är en följd av misshandel, annat våld eller hot om brottslig gärning (punkt 1), gärningsmannen otillbörligt utnyttjar att personen med hänsyn till omständigheterna befinner sig i en särskilt utsatt situation (punkt 2), eller förmår personen att delta genom att allvarligt missbruka att personen står i beroendeställning till gärningsmannen (punkt 3).

Är brottet med hänsyn till omständigheterna vid brottet att anse som mindre grovt, döms enligt andra stycket i samma stadgande för våldtäkt till fängelse i högst fyra år.

Bestämmelsen bygger på tanken att varje individ ska ha rätt till sexuell integritet och sexuellt självbestämmande. Även den tidigare konstruktionen av våldtäktsbrottet utgick från rätten till sexuellt självbestämmande. Tanken var att den som inte tvingats med våld eller hot och heller inte utnyttjats i en särskilt utsatt situation själv kunde bestämma att avstå från oönskat sexuell umgänge. Den nya brottskonstruktionen understryker varje individs självbestämmanderätt mera direkt och gäller alla individer.

En person som deltar frivilligt i ett samlag eller annan sexuell handling har av fri vilja bestämt sig för att delta i någon form, mer eller mindre aktivt eller passivt. Frivilligheten är således kopplad till självbestämmanderätten. För att deltagandet ska vara frivilligt fordras inte att vederbörande styrts av något visst motiv, exempelvis att han eller hon sett fram emot en lustfylld upplevelse. Motivet kan vara uppgivet eller beräknande, såsom när någon låter sig övertalas av tjat, s.k. tjatsex. I propositionen använder man formuleringen att det saknar betydelse om en person innerst inne har varit positiv eller negativ till

sexuell samvaro (prop. 2017/18:177 s. 33). Men för att beslutet ska vara ett uttryck för någons fria vilja fordras att vederbörande inte är utsatt för tvång på det sätt som anges i paragrafens punkt 1, inte heller befinner sig i en särskilt utsatt situation på det sätt som anges i punkt 2 eller i en beroendeställning på det sätt som utvecklas under punkt 3. Med dessa reservationer (punkterna 1–3) kan alltså frivilligt deltagande föreligga även när vederbörande haft andra bevekelsegrunder än att han eller hon haft positiva förväntningar av den sexuella handlingen.

Frivilligheten testas då den sexuella handlingen företas. Ett uttalande i förväg av en person att han eller hon vill delta i en sexuell handling innebär inte att en senare genomförd sexuell handling ska anses vara frivillig (a prop. s. 79). Det frivilliga deltagandet måste även föreligga under hela den sexuella handlingen. En person kan när som helst ångra sitt beslut att delta i en sexuell handling.

Det har inte uppställts något absolut krav på att frivilligheten måste komma till uttryck i ord eller handling för att ett deltagande skulle anses frivilligt. Utgångspunkten är att den som deltar frivilligt i en sexuell handling ger uttryck för sitt val att delta på något sätt och att avsaknaden av sådana uttryck normalt får förstås som att deltagandet inte är frivilligt. Den som utför en sexuell handling mot någon annan person har ett ansvar för att förvissa sig om att den andra personen vill delta. Förhåller sig denna passiv eller ger dubbeltydiga signaler, får motparten ta reda på om den andra vill delta (a prop. s. 34). Detta krav gäller inte bara vid det inledande skeendet utan kvarstår under hela tiden som det sexuella umgänget består. Häri ligger en plikt för gärningsmannen att ta reda på hur det förhåller sig med motpartens frivilliga deltagande. Ett tyst samtycke förmedlar inte genom ord eller handling något samtycke till omvärlden. Återstår möjligheten att det tysta samtycket skulle kunna komma till uttryck “på annat sätt”, kanske först i samband med en process. Resultatet blir att det för gärningsmannen vid tidpunkten för gärningen i regel måste uppstå osäkerhet, eftersom passivitet från offrets sida kan stå för både

ofrivillighet (har reagerat med s.k. frozen fright eller har inte haft någon anledning att ta ställning) och för tyst samtycke. Alltså ankommer det på gärningsmannen att förvissa sig om att deltagandet är frivilligt (se Bäcklund m.fl., Brottsbalken, En kommentar, JUNO, version 23, kommentaren till 6 kap. 1 § brottsbalken).

Utrymmet för att bedöma en ren passivitet som uttryck för ett val att delta i en sexuell handling är begränsat. Bedömningen av om deltagandet har varit frivilligt eller inte ska grundas på situationen i dess helhet (se rättsfallet NJA 2019 s. 668, punkt 15).

Åklagarens utformning av gärningsbeskrivningarna i våldtäktsåtalet

Det åklagaren närmare har gjort gällande i våldtäktsåtalet är att målsäganden deltog i samlaget mot sin vilja, dels på grund av en social norm som gjorde det svårt för henne att värja sin sexuella integritet, dels som en följd av att Peter Karlsson lagt sig på henne och med sin armar/händer hållit henne kvar. I åtalspunkt 1 har därutöver gjorts gällande att Peter Karlsson pressat sin kropp mot målsägandens.

Åklagaren har i båda fallen också menat att det är försvårande

att gärningen begåtts inom en religiös grupp, som både Peter Karlsson och målsäganden tillhörde, med sociala normer och regler som bland annat föreskriver att i det sexuella samlivet är mannen den aktive och kvinnan passiv, och att kvinnans roll är att vara sexuellt tillgänglig för mannen samt

att Peter Karlsson, använt religiösa argument för att förmå målsäganden att ha sex med honom mot sin vilja.

Våldtäkt någon gång mellan den 1 juni 2020 – den 31 augusti 2020 (åtalspunkt 3)

Peter Karlssons erkännande vinner stöd av hans egna uppgifter i polisförhören, dock att han menat att den inledande delen av samlaget skett frivilligt. I fråga om denna inledande del av samlaget återkommer tingsrätten till nedan.

Målsäganden har lämnat en klar, detaljrik och levande berättelse om händelsen. Hon har målande beskrivit hur hon tänkte och kände under samlaget; att hon fick nog och upplevde Peter Karlssons spända armar på var sida om sig som en bur. Berättelsen innehåller inga motsägelser eller svårförklarliga inslag.

Målsäganden har varit tydlig med att hon inte minns vad som hände närmast före samlaget men berättat om hur hon agerat efter att hon lyckats ta sig loss och lämnat rummet och även om hur Peter Karlsson sedan uppträdde och vad han då sa till henne. Målsägandens berättelse framstår som trovärdig.

Målsäganden och Peter Karlsson är överens om att målsäganden under samlaget tydligt gjort klart för Peter Karlsson att hon inte ville ha sex med honom. Hennes uppgifter om hur Peter Karlsson därefter fortsatt samlaget och i övrigt agerat med sin kropp samt att hon inte kunde komma loss men till slut lyckats göra det vinner stöd av det Peter Karlsson uppgett i polisförhören liksom av det som hans försvarare redovisat för sakframställningsvis om hans närmare inställning. Det är således styrkt att Peter Karlsson uppsåtligt genom att agera på det närmare sätt som åklagaren påstått i gärningsbeskrivningen har genomfört ett vaginalt samlag med målsäganden trots att hon inte deltog frivilligt och att han varit fullt på det klara med att målsäganden, genom att verbalt säga nej och göra fysiskt motstånd, inte ville ha samlag med honom. Redan utifrån detta är det styrkt att Peter Karlsson gjort sig skyldig till våldtäkt.

Åklagaren har dock även gjort gällande att målsäganden under hela samlaget, dvs. redan från början, deltagit i detta mot sin vilja på grund av en social norm, som närmare beskrivs i gärningsbeskrivningens tredje stycke, som gjort det svårt för henne att värja sin sexuella integritet. Det som genom målsägandens

uppgifter har framkommit om hennes syn på detta kan här sammanfattas med att målsägandens uppfattning varit att hon i relationen med Peter Karlsson regelmässigt varit skyldig att gå med på sexuell samvaro av olika slag, bl.a. samlag, även i de fall hon egentligen inte ville göra det. Tingsrätten ifrågasätter inte att målsäganden haft den uppfattningen och inte heller bakgrunden till hur det kommit sig att så blivit fallet, bl.a. att detta till stor del kan förklaras redan av hennes uppväxt i en konservativ del av den aktuella församlingen. Av målsägandens uppgifter har dock också framkommit att det vid flera tillfällen under åren i relationen förekommit att hon sagt nej till sexuell samvaro med Peter Karlsson och att han har accepterat detta, om än motvilligt. Målsäganden har i sitt förhör själv också varit tydlig med att hon har svårt att hålla isär olika påverkansfaktorer.

Peter Karlsson har, såvitt utredningen visar, också växt upp i en familj som tillhört samma konservativa del av församlingen som målsäganden och hennes familj gjort.

Mot denna bakgrund konstaterar tingsrätten att inte bara målsäganden utan också Peter Karlsson, av allt att döma, alltsedan uppväxten i sina respektive familjer, måste ha präglats av sociala normer i den konservativa delen av församlingen. Att så varit fallet är dock ingenting som straffrättsligt kan läggas Peter Karlsson till last vid prövningen av huruvida målsäganden deltagit i samlag med honom mot sin vilja på grund av de av dem båda då accepterade sociala normerna. Det har inte heller bevisats att Peter Karlsson förstått eller ens insett att det fanns en avsevärd risk för att målsäganden haft svårt att värja sin sexuella integritet på grund av sådana sociala normer, varken när det nu aktuella samlaget inleddes eller efter det att målsäganden under samlaget verbalt och fysiskt tydliggjorde för honom att hon inte ville delta. Det är således inte bevisat att Peter Karlsson haft uppsåt även till denna omständighet.

I det ovan sagda ligger att det som åklagaren gjort gällande, i form att våldtäktsgärningen begåtts inom en religiös grupp, som både Peter Karlsson och målsäganden tillhörde, med sociala normer och regler som bland annat föreskriver att i det sexuella samlivet är mannen den aktive och kvinnan passiv, och att kvinnans roll är att vara sexuellt tillgänglig för mannen, inte heller är att bedöma som försvårande omständigheter vid den aktuella gärningen.

Åklagaren har därutöver gjort gällande att det är försvårande att Peter Karlsson har använt religiösa argument för att förmå målsäganden att ha sex med honom mot sin vilja. I denna fråga gör tingsrätten följande bedömning.

Målsäganden har vid huvudförhandlingen varit tydlig med att det aldrig förekom några uttalade religiösa argument från Peter Karlssons sida inför eller i samband med samlag, varför han således inte kan ha gjort det när det aktuella samlaget ägde rum.

I e-postmeddelandet som Peter Karlsson skickat till målsäganden den 27 juni 2020 har han belyst delar av religiösa skrifter med huvudsaklig innebörd att kvinnans roll är att underkasta sig och att hon ska känna skuld om hon inte gör det. Av vittnesförhöret med Fredrik Gregorius har det dock också framkommit att hans bedömning av e-postmeddelandet är att citaten i detta är lösryckta och tagna ur sina sammanhang. I de understrukna delarna i Tim LaHayes och Beverly LaHayes bok förekommer visserligen avsnitt med bl.a. innebörden att mannens sexualitet är den som är central mellan en man och en kvinna. Det har dock inte framkommit när i tiden målsäganden tagit del av bokens innehåll och hon har inte varit säker på att det varit Peter Karlsson som velat att hon skulle läsa boken. Inte heller den skriftliga bevisning som åklagaren åberopat eller övrig utredning ger mot denna bakgrund tillräckligt stöd för att det är visat att Peter Karlsson på något sätt skulle ha förmått henne att delta i det aktuella samlaget genom att använda sig av religiös argumentation av något slag.

Åklagaren har således inte heller kunnat styrka att denna försvårande omständighet förelegat.

Det tingsrätten funnit styrkt i åklagarens gärningsbeskrivning är **sammanfattningsvis** att Peter Karlsson, på plats och under tidsperiod som åklagaren angett, vid det aktuella tillfället fortsatt att ha ett vaginalt samlag med målsäganden även efter att han förstått att hon inte deltog frivilligt, detta genom att ligga på henne och ha sina armar och händer positionerade så att hon hållits kvar, trots att hon verbalt sagt nej och varit tydlig med att hon inte ville fortsätta samlaget. Peter Karlsson ska dömas för våldtäkt i enlighet med det nu sagda.

Gärningen ska rubriceras som åklagaren gjort och är alltså inte att anse som mindre grovt brott.

Våldtäkt någon gång mellan den 1 maj 2020 – den 31 maj 2020 (åtalpunkt 1)

Målsäganden har även i detta fall lämnat en klar, levande, logisk berättelse med vissa detaljer. Berättelsen innehåller inga motsägelser eller svårförklarliga inslag. Hon har varit tydlig med att hon varken minns vad som hände närmast före eller efter samlaget. Målsägandens berättelse om den åtalade gärningen har också varit förhållandevis kort. Den omständigheten att målsäganden inte har kunnat redogöra för vad som hände i anslutning till den åtalade gärningen förtar inte målsägandens trovärdighet med hänsyn till att det har förflutit lång tid sedan gärningen inträffade och att parterna har levt ihop under lång tid.

Målsäganden har också varit tydlig med att det varit denna och den andra åtalade sexuella händelsen som ”stuckit ut” och att det är därför hon särskilt minns de olika detaljer hon berättat om. Det har inte heller framkommit någon anledning för målsäganden att beljuga Peter Karlsson och på oriktiga uppgifter beskylla honom för brott. Det förefaller snarare vara så att målsäganden först efter att Peter Karlsson berättat om vad han gjort mot andra kvinnor som målsäganden börjat fundera och kommit på det klara med att hon utsatts för

brott vid dessa tillfällen. Målsäganden har därtill fått lämna hela sin tillvaro och lever nu med skyddade folkbokföringsuppgifter vilket vittnar om hur svår och allvarlig målsäganden med tiden kommit att uppleva sin situation.

Målsäganden har kunnat placera gärningen i tid med hänsyn till att hon nyligen, mindre än en vecka tidigare, genomgått en bröstoperation. Av Peter Karlssons uppgifter lämnade i polisförhör har också framkommit att även han placerat det aktuella samlaget i tiden efter bröstoperationen och att han minns händelsen men menat att hela samlaget varit ömsesidigt frivilligt. Målsäganden har därtill berättat om detaljer under samlaget som att hon under detta blev rädd för bröstimplantaten skulle flytta sig eller att stygnen skulle spricka och att samlaget, eftersom hon var nyopererad, var smärtsamt för henne, särskilt med hänsyn till att Peter Karlsson låg över henne med sin kropp och tryckte sig mot henne. Målsäganden gjorde därför tydligt klart för Peter Karlsson både att och varför hon inte längre ville fortsätta ha sex med honom.

Målsäganden har i nära anslutning till att Peter Karlsson häktades även berättat om händelsen för Bernita Karlsson och Hanna Thorn. De båda vittnena har återgett det som målsäganden berättat om för dem, nämligen att målsäganden fortfarande var öm i bröstet efter operationen men att Peter Karlsson tryckt sig mot dessa. Bernita Karlsson har, efter att åklagaren återgett delar av det förhör som hållit med henne, uppgett att det stämmer att målsäganden berättat för henne om att hon grät och protesterade under samlaget eftersom det gjorde ont. Hanna Thorn har dock inte kunnat påminna sig om målsäganden uttryckligen sa nej. Bernita Karlssons och Hanna Thorns uppgifter liksom det som framkommit om operationen och hur målsäganden känt sig efter den ger ett starkt stöd för att målsäganden inte ville delta i samlaget.

Tingsrätten finner mot denna bakgrund att målsägandens uppgifter är både trovärdiga och tillförlitliga och att de uppgifter som hon lämnat har ett sådant stöd av den övriga utredningen i målet att hennes uppgifter ska läggas till

grund för tingsrättens bedömning i målet. Utifrån det målsäganden uppgett är det till en början styrkt att Peter Karlsson uppsåtligen genom att agera på det närmare sätt som åklagaren påstått i gärningsbeskrivningen – dock med undantag för att Peter Karlsson vid detta tillfälle använt sina armar eller händer för att hålla henne kvar – har genomfört ett vaginalt samlag med målsäganden trots att hon varit tydlig med att hon inte längre deltog frivilligt och att han blivit fullt på det klara med att målsäganden inte längre ville fortsätta samlaget. Redan utifrån detta är det styrkt att Peter Karlsson gjort sig skyldig till våldtäkt.

Redan av de av Peter Karlsson lämnade uppgifterna, om att parterna inför samlaget hade en diskussion gällande om detta skulle genomföras mot bakgrund av målsägandens bröstoperation, står det dock klart att han behövde vara extra mottaglig för möjligheten att målsägandens muntliga samtycke kunde återtas. Peter Karlsson har i polisförhören och genom sin försvarare blankt påstått att hela samlaget genomfördes med ömsesidigt samtycke och har inte alls utvecklat varför det skulle förhålla sig på det sättet, vilket särskilt med hänsyn till den nyligen genomförda och fortfarande smärtsamma bröstoperationen framstår som både osannolikt och efterhandskonstruerat. Peter Karlssons uppgifter förtar inte värdet av åklagarens bevisning.

På samma skäl som redovisats under åtalspunkt 3 konstaterar tingsrätten även här att den omständigheten att målsägandena och Peter Karlsson måste ha präglats av sociala normer i den konservativa del av församlingen de tillhörde inte är något som straffrättsligt kan läggas Peter Karlsson till last vid prövningen av huruvida målsäganden deltagit i samlag med honom mot sin vilja på grund av de av dem båda då accepterade sociala normerna. Det har av samma skäl inte heller bevisats att Peter Karlsson förstått eller ens insett att det fanns en avsevärd risk för att målsäganden haft svårt att värja sin sexuella integritet på grund av sådana sociala normer, varken när det nu aktuella samlaget inleddes eller efter det att målsäganden på annat sätt gjorde klart för

honom att hon inte längre ville delta. Det är således inte bevisat att Peter Karlsson haft uppsåt även till denna omständighet.

I det ovan sagda ligger – liksom för gärningen under åtalpunkt 3 – att det som åklagaren gjort gällande, i form att våldtäktsgärningen begåtts inom en religiös grupp, som både Peter Karlsson och målsäganden tillhörde, med sociala normer och regler som bland annat föreskriver att i det sexuella samlivet är mannen den aktive och kvinnan passiv, och att kvinnans roll är att vara sexuell tillgänglig för mannen, inte heller är att bedöma som försvårande omständigheter vid den aktuella gärningen.

Målsäganden har vid huvudförhandlingen varit tydlig med att det aldrig förekom några uttalade religiösa argument från Peter Karlssons sida inför eller i samband med samlag, varför han således inte heller kan ha gjort det när det här aktuella samlaget ägde rum. På grund härav och på samma skäl som redogjorts för ovan – med tillägget att det åberopade e-postmeddelandet dessutom skickats i tiden efter det aktuella samlaget – är det inte heller visat att Peter Karlsson på något sätt skulle ha förmått henne att delta i det aktuella samlaget genom att använda sig av religiös argumentation av något slag. Åklagaren har således inte heller kunnat styrka att denna försvårande omständighet förelegat.

Det tingsrätten funnit styrkt i åklagarens gärningsbeskrivning är **sammanfattningsvis** att Peter Karlsson, på plats och under tidsperiod som åklagaren angett, vid det aktuella tillfället fortsatt att ha ett vaginalt samlag med målsäganden trots att han haft uppsåt till att hon inte längre deltog frivilligt, detta genom att ligga på henne och pressa sin kropp mot hennes trots att hon varit tydlig med att hon inte ville fortsätta samlaget. Peter Karlsson ska dömas för våldtäkt i enlighet med det nu sagda.

Gärningen ska rubriceras som åklagaren gjort och är alltså inte att anse som mindre grovt brott.

Misshandel någon gång mellan den 1 juni 2020 – den 31 augusti 2020 (åtalpunkt 2)

Peter Karlsson har genom sin försvarare sakframställningsvis redovisat att målsäganden vid gärningens inledande befann sig i en bil medan målsäganden har berättat om att gärningen ägde rum utomhus i närheten av deras carport. Det råder i anledning av detta visserligen viss osäkerhet kring var gärningen närmare inleddes och senare ägde rum men med hänsyn till innehållet i Peter Karlssons erkännande och att målsäganden har berättat om att gärningen ägde rum inom ett område vid deras bostad där bilar vanligtvis parkeras anser tingsrätten att det med tillräcklig grad av säkerhet går att sluta sig till att de avser samma händelse. I denna bedömning ligger också att målsäganden inte berättat om någon annan liknande händelse som skulle kunna förväxlas med den som avses i denna åtalpunkt.

Den del av gärningen som Peter Karlsson erkänt – att han dragit i målsägandens arm så att de båda föll till marken och att han kan ha kommit åt hennes hals – vinner stöd av övrig utredning. Målsägandens uppgifter om misshandeln – som visserligen inte är speciellt detaljerade – framstår dock i alla delar som i och för sig trovärdiga. Hennes berättelse om de delar av gärningen, som inte omfattas av Peter Karlssons erkännande, vinner stöd av vittnet Bernita Karlssons uppgifter om att målsäganden för henne berättat att Peter Karlsson vid ett tillfälle tagit tag och slängt ner målsäganden i gruset samt tryckt ner henne. Vittnet Bernita Karlsson har även berättat att målsäganden orsakades sår på ryggen av Peter Karlssons agerande. Bernita Karlssons vittnesuppgifter ger stöd åt målsägandens uppgifter om att Peter Karlsson uppsåtligen knuffat målsäganden så att hon föll till marken och tryckt ner henne. Tillräckligt stöd för att Peter Karlsson i samband därmed uppsåtligen tryckt sin arm mot målsägandens hals har dock inte framkommit, varken genom Bernita Karlssons uppgifter eller på annat sätt. Mikael Millares mycket vaga uppgifter om ett stryptag föranleder ingen annan bedömning.

Mot denna bakgrund anser tingsrätten vid en sammantagen bedömning att det genom målsägandens berättelse och övrig utredning är visat att Peter Karlsson vid det aktuella tillfället uppsåtligen gjort sig skyldig till misshandel i enlighet med åklagarens gärningspåstående med den begräsningen att det inte är visat att Peter Karlsson tryckt sin hand mot målsägandens hals och att hon av detta orsakats andnöd. Utifrån vad som är visat om gärningen och det faktum att målsäganden vid tillfället var lätt klädd på överkroppen kan det dock hållas för visst att målsäganden orsakades smärta med anledning av den misshandels-gärning som tingsrätten funnit styrkt. Peter Karlsson ska dömas för misshandel med den begräsning som ligger i det ovan sagda.

Gärningen ska bedömas som åklagaren gjort, dvs. som misshandel av normalgraden.

Skadestånd

Skadeståndsyrkandena ska såsom i sin helhet medgivna bifallas.

Påföljd

Peter Karlsson är 34 år och förekommer under tre avsnitt i belastningsregistret varav två trafikförseelser. Det tredje avsnittet är den dom som tingsrätten redogjort för ovan enligt vilken Peter Karlsson den 2 augusti 2021 dömts av Svea hovrätt för grov våldtäkt, grovt sexuellt övergrepp och sju sexuella ofredanden till fängelse fem år och fyra månader. Verkställigheten påbörjades den 10 augusti 2021 och enligt inhämtat strafftidsbeslut är villkorlig frigivning planerad till den 10 augusti i år.

Inför rättegången vid Attunda tingsrätt inhämtades ett rättspsykiatriskt utlåtande. I detta gjordes bedömningen att Peter Karlsson varken vid gärningstillfällena eller vid undersökningen lidit av en allvarlig psykisk störning.

Peter Karlsson har även vid personaliagenomgången valt att inte yttra sig. Försvaret har lyft fram att den mediala uppmärksamheten – trots att tingsrätten beslutat att huvudförhandlingen skulle hållas bakom stängda dörrar – uppenbarligen haft en hämmade effekt på rättegången för hans vidkommande.

Försvaret har upplyst om att Peter Karlsson under sin pågående anstaltsvistelse genomgått olika program i brottspreventivt syfte och även i övrigt skött sig utan anmärkning. Denna uppgift har varken ifrågasatts av åklagaren eller målsägandebiträdet.

Peter Karlsson ska nu dömas för två fall av våldtäkt och ett fall av misshandel, allt riktat mot samma målsägande.

Tingsrätten anser att den våldtäkt som skett kort efter målsägandens bröstoperation har ett straffvärde av omkring två år och två månaders fängelse medan den andra våldtäkten har ett straffvärde som motsvarar det vid tiden för våldtäktsgärningarna gällande minimistraffet om två års fängelse. Tingsrätten har vid denna bedömning – på skäl som redovisats ovan – ansett att åklagaren inte förmått styrka de försvårande omständigheter som åklagaren lyft fram i gärningsbeskrivningarnas tredje stycke.

Misshandelsbrottet har i sig ett straffvärde av omkring en månad.

Påföljden för den samlade brottsligheten ska med hänsyn till brottslighetens straffvärde och art bestämmas till fängelse.

Samtliga brott är så kallad nyupptäckt brottslighet i förhållande till den brottslighet för vilken Peter Karlsson nu verkställer fängelsestraff. Attunda tingsrätt och Svea hovrätt har i sina avgöranden gällande denna tidigare brottslighet tydligt redogjort för sina respektive straffvärdebedömningar i fråga om de enskilda brotten. Vidare har viss hänsyn tagits till att Peter Karlsson bidragit till att viss del av brottsligheten, som annars riskerat förbli ouppklarad, klarats upp. Vidare har beaktats att Peter Karlsson förlorat sitt arbete.

Den nyupptäckta brottsligheten är i jämförelse med påföljden för den tidigare brottsligheten inte utan nämnvärd betydelse. Förutsättningar för att förordna att den tidigare utdömda påföljden ska avse även den nyupptäckta brottsligheten föreligger därför inte. I stället ska i enlighet med huvudregeln en ny fängelsepåföljd bestämmas (34 kap. 1 § första stycket brottsbalken).

Vid bestämmandet av fängelsestraffets längd ska tingsrätten beakta att fängelsepåföljderna tillsammans inte överstiger vad som skulle ha dömts ut för den samlade brottsligheten, dvs. den tidigare och den nyupptäckta brottsligheten (34 kap. 2 § brottsbalken). Fängelsestraffets längd för den nyupptäckta brottsligheten bör med hänsyn härtill och med tillämpning av vedertagna principer för asperation vid flerfaldig brottslighet (i dagligt tal benämnd s.k. mängdrabatt) bestämmas till tio månaders fängelse (jfr Borgeke och Forsgren, Att bestämma påföljd för brott, JUNO, version 4, s. 211).

Villkorad häktning

Åklagaren har vid huvudförhandlingen yrkat att Peter Karlsson omedelbart ska träda i häkte för det fall tingsrättens dom inte vinner laga kraft innan han frigges från det fängelsestraff han nu verkställer (s.k. villkorad häktning). Åklagaren har som häktningsskäl åberopat att det för våldtäkt inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i ett år och sex månader och att det inte är uppenbart att skäl för häktning saknas med avseende på recidivfara. Peter Karlsson har bestritt det villkorade häktningssyrkandet och menat att det är uppenbart att skäl för häktning saknas.

För det fall den här domen inte överklagas kommer den att vinna laga kraft och vara verkställbar långt innan den beräknade tidpunkten för villkorlig frigivning, vilket enligt inhämtat straffidsbeslut är den 10 augusti 2024. Under sådana förhållanden ska verkställighet påbörjas omedelbart där Peter Karlsson förvaras, se 8 § strafftidslagen (2018:1251).

Med dessa utgångspunkter är tingsrättens bedömning att det i dagsläget saknas tillräckliga skäl för s.k. villkorad häktning. Inom ramen för denna bedömning har tingsrätten också beaktat att förundersökningen i detta mål, som omfattat även vissa andra misstankar om brott mot målsäganden som inte lett till åtal, inleddes kort före Svea hovrätts dom i det tidigare målet. Förundersökningen har sedan pågått under så lång tid som drygt två år och tre månader. Den långa utredningstiden kan inte läggas Peter Karlsson till last och ska inte leda till någon nackdel för honom. Åklagarens yrkande om villkorad häktning ska därför avslås.

Om den här domen överklagas hindrar tingsrättens ställningstagande i häktningsfrågan inte att åklagaren framställer ett sådant yrkande på nytt i högre rätt.

Brottsofferfond

Eftersom fängelse ingår i straffskalan för brott som Peter Karlsson döms för ska han åläggas att betala lagstadgad avgift till brottsofferfonden.

Ersättningsfrågor

Den offentlige försvararen har enligt ingiven kostnadsräkning yrkat ersättning för 56 timmars arbete och 26 timmars tidspillan samt visst utlägg.

Målsägandebiträdet har enligt ingiven kostnadsräkning begärt ersättning för 51,4 timmars arbete och 12 timmars tidspillan samt för visst utlägg.

Åklagaren har yttrat sig över kostnadsräkningarna och påpekat att den offentliga försvararens förberedelsetid inför huvudförhandlingen förefaller ligga något högt utifrån den norm som Åklagarmyndigheten normalt tillämpar vid skälighetsbedömning av förberedelsetid (tre minuter per sida i förundersökningsprotokollet). Åklagaren har inte haft någon erinran mot yrkade ersättningar i övrigt utan bedömt dessa som skäliga utifrån målets karaktär och omfattning.

Den offentliga försvararen har genmält att hennes ersättningsyrkande avseende förberedelsetid är skäligt och grundas på faktisk tidsåtgång.

Tingsrätten anser att den offentliga försvararens liksom målsägandebiträdets ersättningsyrkanden i alla delar är skäliga och ska tillerkännas dem.

Återbetalningsskyldighet

Redan med beaktande av att Peter Karlsson sedan lång tid verkställer ett längre fängelsestraff bör kostnaden för försvaret och målsägandebiträdet stanna på staten.

Sekretess

Ett sekretessförordnande bör meddelas med det innehåll som följer av domslutet.

RÄTTEN

Rådmannen Joanna Gerholm samt nämndemän.

Digitalt signerad av rådmannen Joanna Gerholm

ÖVERKLAGANDEINFORMATION

Hur man överklagar

Överklagandet ska ha kommit in till Norrtälje tingsrätt senast **den 16 april 2024**. Överklagandet ska vara skriftligt. Norrtälje tingsrätt skickar det vidare till Svea hovrätt.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid så har den andra parten också rätt att överklaga, även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv Norrtälje tingsrätt och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet. Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför. Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen till en huvudförhandling.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer. Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer. Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till Norrtälje tingsrätt. Tänk på att skicka det i god tid med hänsyn till postgången.

Vad händer sedan?

Norrtälje tingsrätt kontrollerar att överklagandet har kommit in i rätt tid. Om det har kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet har kommit in i tid skickar domstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Svea hovrätt.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även Svea hovrätt skicka brev på det sättet.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till Svea hovrätt tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning. Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att ta med allt du vill föra fram i överklagandet.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen och det är kopplat till en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall:

1. Hovrätten bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten har dömt rätt.

2. Hovrätten anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
3. Hovrätten behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
4. Hovrätten bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Mer information finns på www.domstol.se. Ta kontakt med Norrtälje tingsrätt eller Svea hovrätt om du har frågor.

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress, e-postadress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se